

Ervaringen chemievrij beheer Meierijstad

Geen chemie en minder kosten

Chemievrij beheer van sportvelden een opgave? Niet meer voor Meierijstad in Brabant, daar wordt al sinds begin 90-er jaren geëxperimenteerd met chemievrij beheer. De aanpak is vanaf dat moment een structurele basis in het onderhoud van natuurgrasvelden. De 'Schijndelse methode' is inmiddels een begrip. Komend jaar telt deze gemeente zo'n 60 natuurgrasvelden. "Kwestie van doen, bovendien hoeft het niet duurder te zijn dan traditioneel onderhoud", weet pionier Wim Bekkers. Als Beleidsmedewerker Groen van de –toen nog zelfstandige- gemeente Schijndel, vond Wim Bekkers dat hij consequent moest zijn. "Geen chemie in het openbaar groen, betekent ook geen chemie op sportvelden. Om dat te bereiken zijn we met een team gaan experimenteren", licht hij de start van de zoektocht toe. Samen met beheerders Frans van den Bergh en Wout van de Meerendonk zijn proeven opgestart.

Binnen de gemeente wordt gewerkt met een Amazone verticuteermachine, een multifunctionele machine om te verticuteren, herfstblad op te ruimen en andere werkzaamheden te doen. Voor de werking zijn verschillende mesjes nodig. Daarmee is het team gaan 'spelen'. Zo zijn de messen om te verticuteren en om te maaien gecombineerd en wordt gevarieerd met de hoogte-instelling. "Tijdens de werkgang raken de maaimesjes het maaiveld net. Bijkomend voordeel is dat het micro reliëf uit het veld gaat. De verticuteermesjes snijden door de grond, waardoor de viltlaag voldoende verwijderd wordt", licht Bekkers toe. De biomassa wordt direct afgevoerd in een opvangbak. Het resultaat van deze werkgang was opmerkelijk goed. Er was nauwelijks onkruid én er ontstond een goede dikke grasmat met een stevig wortelgestel. Deze bewerking wordt eind mei, begin juni uitgevoerd. "Op de trainingsvelden kunnen we eerder terecht, dan starten we in april al", aldus Bekkers. Vervolgens wordt het veld doorgezaaid. Afhankelijk van de weersomstandigheden staat het gras er na 4 tot 6 weken goed op. Daarna start het maaien en andere specifieke behandelingen. Beheerder Frans van den Bergh wijst op het belang van verschillende maairichtingen. "De truc is om gedurende het seizoen te variëren in hoogte van maaien. Dan krijgt het gras een groei-impuls. Maar ook afwisselend maaien, dus in de breedte, de lengte en diagonaal is belangrijk. Zo wordt het veld mooi vlak. Ook maaien we alleen als het droog is, anders slijbt het veld dicht."

Tevreden

Sinds eind jaren negentig beheert de gemeente alle 15 sportvelden in Schijndel chemievrij. Volgens Bekkers is er in die tijd slechts één keer chemische ingegrepen en dat was, achteraf gezien, niet eens nodig. Inmiddels worden in Meierijstad meer dan 50 sportvelden naar tevredenheid op natuurlijke wijze beheerd. Bij de traditionele methode -met chemische gewasbeschermingsmiddelen- ontstaat tot aan het moment van spuiten rond eind mei een toenemende hoeveelheid onkruid in de grasmat. Bij de 'Schijndelse methode' wordt de onkruiddruk gedurende het seizoen beheerst. Bekkers heeft hier wel een aantekening bij. "Je beheert anders en dat betekent dat een nul tolerantie niet reëel is. En je moet een omgeving hebben die er voor open staat. Het resultaat van de Schijndelse aanpak is in ieder geval dat er dichte en vlakke grasmat ligt met een minimum aan onkruiden."

Goedkoper

De omgeving moet er voor open staan. Hiermee doelt hij op het krijgen van voldoende ruimte van de gemeente en de clubs. Zowel in budget als in experimenteerruimte. “Als je chemievrij wilt, zorg dan dat je voldoende budget hebt. Als je maar € 6.000 per veld hebt, is dat moeilijk, zeker als je ook nog een kwalitatief hoogwaardige grasmat wilt neerleggen.” Hiermee zegt Bekkers overigens niet dat chemievrij beheer duurder is dan traditioneel. Integendeel. “Beheer volgens de ‘Schijndelse methode’ komt op circa € 9.500 per veld per jaar. We besparen echter ook handelingen zoals rollen en de doelmonden aanvullen.” Van den Bergh adviseert collega’s om het onderhoud in eigen beheer te houden. Daardoor is niet de planning en kalender leidend, maar de omstandigheden. “Het vraagt een goede planning en overleg met de verenigingen. We hebben het in eigen beheer en zijn daardoor flexibel in inzet en tijd. Na het weekend maaien we, zodat er zaterdag weer op een goed veld gespeeld kan worden. Die ruimte van de gemeenten en verenigingen moet je krijgen om op deze manier goed te beheren.”

Tips

Van den Bergh en Bekkers hebben een aantal tips voor groenbeheerders die over willen stappen op chemievrij beheer. “Begin er gewoon aan en doe ervaring op. Zo overwin je de koudwatervrees. Maar bovenal, zorg dat je er ruimte voor krijgt, want zonder de juiste financiën en afspraken kun je niets”, aldus Bekkers. “En”, vult Van den Bergh aan “Leer van de fouten en gebeurtenissen. We zijn 25 jaar bezig, maar leren nog elke dag. We raken niet meer zo snel in paniek van wat weegbree of ander onkruid. We puzzelen net zo lang tot we een oplossing hebben.”

KADER

De fusiegemeente Meierijstad (Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode) beheert vanaf 2018 alle sportvelden chemievrij. In totaal zijn dat zo’n 60 sportvelden voor voetbal, softbal, honkbal en korfbal. Het chemievrij beheer is gestart in Schijndel begin jaren 90 van de vorige eeuw. In 2018 stapt men ook in Sint-Oedenrode over naar chemievrij beheer. Dat is opnieuw een leerproces, zelfs voor de zeer ervaren sportveldbeheerder Frans van den Bergh. Hij is nieuwsgierig. “Deze velden zijn altijd met de hulp van chemie beheerd. We zijn benieuwd hoe de omschakeling verloopt. Collega’s van andere gemeenten zijn trouwens van harte welkom om met ons mee te kijken en leren.”